

УДК: 331.56 (477)

Чумак О.В.<sup>1</sup>, Потапенко Є.А.<sup>2</sup>

<sup>1</sup> канд. філос. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

<sup>2</sup> студ. гр. БТЕ-0313 НУ «Запорізька політехніка»

## **АНАЛІЗ ЗМІН РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ**

Український ринок праці переживає період стрімких змін та трансформацій. Ці зміни зумовлені не лише технологічним прогресом та глобалізацією, але й унікальними викликами, з якими стикнулася наша країна. Війна, міграція (кількість мігрантів за кордон упродовж 2024 року зросла на близько 500 тис.), мобілізація й інші фактори стали викликом для розвитку вітчизняного бізнесу та відкрили нові можливості для реалізації громадян в нових професіях за новими напрямками працевлаштування.

Дослідження, проведене Європейською Бізнес Асоціацією показало наступні ключові аспекти, що характеризували ринок праці в Україні у 2024 році, а саме: відкриття нових вакансій 88% компаній в країні, що свідчить про потребу в кадрах та активність бізнесу; зміни у політиці щодо персоналу пов'язаних з адаптацією до нових реалій, які продемонстрували 71% вітчизняних компаній; значний дефіцит кваліфікованих кадрів, який відчули 56% компаній, що є серйозною проблемою для національної економіки; підвищення заробітної плати: 87% компаній, які готові були підвищити заробітну плату працівникам, що є реакцією на інфляцію та конкуренцію за таланти; готовність 56% компаній інвестувати в розвиток персоналу внаслідок глибокого переконання важливості у навчанні та підвищенні кваліфікації працівників; різноманітна допомога працівникам з боку компаній, особливо вільнопереміщеним особам, включаючи психологічну підтримку, допомогу з орендою житла та виплату заробітної плати в повному обсязі [1].

Внаслідок вище названих викликів попит на робочу силу всередині країни залишався високим, а брак працівників обмежував можливості нарощування національного виробництва та впливав на зростання виробничих витрат. У результаті навантаження на одну вакансію було навіть нижчим, ніж показники 2021 року, що сприяло зниженню безробіття впродовж минулого року. В той же час, за оцінками НБУ, скорочення рівня безробіття стримувалося його значною структурною складовою, яка зумовлена була суттєвими диспропорціями між потребами роботодавців і знаннями та навичками потенційних працівників. Також зберігалася значна регіональна нерівномірність між рівнями безробіття, що була викликана наслідками війни, і рівень цього безробіття був значно вищим в регіонах, близьких до зони бойових дій. За даними НБУ, рівень безробіття в Україні у 2024 році становив 13,1%. Очікується, що у 2025 році він становитиме -

10,8% (попередній прогноз - 11,6%), у 2026 році - 10,3% (попередній прогноз - 10,6%), у 2027 році - 11,0%. [2].

Звертає на себе увагу той факт, що попри значну кількість вакансій, багато українців не змогли знайти роботу, яка б відповідала їхнім очікуванням через завищені вимоги роботодавців (шукачам часто бракувало, на їх думку, кваліфікації, досвіду або знань з іноземних мов); недовіру претендентів до умов праці, оскільки деякі компанії вказували нереалістичні зарплати чи вимоги; дискримінацію за віком, гендерною ознакою та іншими факторами, хоча ця тенденція поступово зменшується.

Усі ці зміни вимагають від учасників ринку праці постійного навчання, гнучкості та адаптації до нових реалій. І український ринок праці поступово адаптується до сучасних викликів, пропонуючи нові формати роботи.

Для успішної адаптації до змін на ринку праці важливо: забезпечити гнучкість трудового законодавства для підтримки нових форм зайнятості; сприяти розвитку підприємництва та інновацій, які створюватимуть нові робочі місця та професії; розвивати систему освіти та професійної підготовки, яка зможе швидко реагувати на потреби ринку праці; стимулювати розвиток безперервного навчання та підвищення кваліфікації протягом усього життя; більш активно до трудової діяльності залучати молодь, жінок, ветеранів та осіб з інвалідністю; розвивати співпрацю між бізнесом, освітніми закладами та державою для ефективного прогнозування та задоволення потреб ринку праці.

## **СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

1. Балаєва К. Дефіцит кадрів і зарплати — яким буде ринок праці у 2025 // Новини. live. 7 лютого 2025. — URL: <https://novyny.live/ukr/rinok-praci/defitsit-kadriv-i-zarplati-iakim-bude-rinok-pratsi-u-2025-232074.html>
2. Білоус О. Ринок праці в Україні: кількість претендентів на робоче місце впала нижче рівня 2021 року // RBC.Україна. П'ятниця 31 січня 2025. — URL: <https://www.rbc.ua/news/rinok-pratsi-ukrayini-kilkist-pretendentiv-1738322069.html>